

Lugovenko T. H. The role of the interconnection of professional and amateur folk dance groups in Ukraine in the 40's and 80's of the twentieth century in the upbringing of younger generation

The preconditions that contributed to the massive development of amateur dance art in Ukraine in the 40–80's of the 20th century were characterized. The postwar period became a stage for the restoration and improvement of the work of children's amateur dance groups. After the war, the dance artistic amateur activities system has become widespread thanks to such activities as two-year and short-term training courses for dance group leaders and permanent workshops for young dance instructors conducted by methodists of regional folk art houses throughout the Soviet Union. The provisioning problem of professional amateur folk dance groups managers-choreographers at the formation stage of amateur dance groups system is highlighted.

The tendencies of relationships between professional and amateur choreographic teams of Ukraine in 40–80 years of the XX century are analyzed. The orientation on the repertoire and the work of professional collectives increased the gap between amateur creativity and directly folk dance traditions, due to which regional features and sometimes national features were lost. The national identity of folk dances was shifted, chamber duo and solo rooms disappeared, and at the same time the individuality of the dancer-performer disappeared.

Key words: amateur dance group, professional choreographic team, choreographer, repertoire, upbringing.

УДК 378.36.043.2

Макодай І. І., Дудікова Л. В., Лебідь Л. П.

ТЕХНОЛОГІЯ “ВЕБІНАР” В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті виокремлено основні педагогічні технології модернізації навчально-виховного процесу закладів вищої освіти. Закцентовано на інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологіях навчання, котрі дають змогу забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента. Зокрема, найпоширенішими дистанційними технологіями підтримки навчального процесу у вищій школі є: кейс-технології; телевізійно-супутникова технологія; мережеві інформаційно-комунікаційні технології. З'ясовано, що однією з форм використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі є проведення онлайн-конференцій (вебінарів), котрі сприяють оптимізації форм освіти та активному засвоєнню студентами інформації в освітньому просторі.

Ключові слова: вебінар, веб-конференція, освітній простір, віртуальне середовище, дистанційна освіта, технології навчання.

Освіта як найважливіший соціальний інститут розвиває творчі здібності людини, поглиблюючи його участь в економічних, соціальних і культурних відносинах у суспільстві, забезпечуючи більш ефективний внесок в інноваційний розвиток людства, справляє вирішальний вплив на соціальний прогрес і продуктивність економіки, відіграє ключову роль у технологічних перетвореннях, забезпечує рівень відповідності людини сучасним вимогам, розвитку раціональності та інших якостей людини, необхідних йому в повсякденному житті, здійснює передачу та трансформацію культури, відтворює і створює соціальні функції і статуси як основи для виробництва “більш обдарованого і різноманітного людського капіталу”, покращує взаємовідносини між людиною і соціальним та природним середовищем [3]. Своєрідність моменту, що переживається вітчизняною вищою школою, полягає в тому, що вона готує фахівців і проводить реформи, маючи на увазі не нинішнє, а майбутнє соціальне замовлення. Систему державних вишів протягом десятиліть не вдалося повною мірою перевести з екстенсивного на інтенсивний шлях розвитку. Цю систему необхідно підтримувати, водночас створюючи прообрази нової вищої школи. Це передбачає використання у вищій професійній школі нових педагогічних технологій. Поняття “педагогічна технологія” натеper не є загальноприйнятим у традиційній педагогіці. У документах ЮНЕСКО педагогічні технології розглядаються як системний метод створення, застосування і визначення усього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти [4, с. 5].

Вищий медичний навчальний заклад як соціальна організація являє собою систему спільної діяльності викладачів і студентів, управління нею здійснюється за певними напрямками, один з яких – освітній процес. Сучасні проблеми модернізації навчально-виховного процесу в освітньому закладі реально можна розв'язати лише на основі впровадження в освітній процес інноваційних технологій, що стосуються як педагогічної, так і управлінської діяльності [2]. Педагогічні технології діляться на групи: діагностики, формування якостей особистості, організації діяльності та контролю. До технологій діагностики належать: методи вивчення психолого-педагогічних умов розвитку творчих здібностей майбутнього професіонала; методи вивчення якостей, необхідних для фахівця і динаміки формування цих якостей; методи вивчення особистості, аналізу динаміки розвитку та самовдосконалення тощо. До технологій формування якостей особистості належать: підготовка наскрізних програм професійного становлення фахівця; проведення імітаційних ігор, наукових і педагогічних конференцій студентів та аспірантів; бесіди та консультації про особливості майбутньої професії, прищеплення інтересу до цієї професії тощо. До технологій організації діяльності

належать: впровадження наскрізних програм становлення фахівця в практику роботи факультетів; організація і проведення семінарів, практик за місцем майбутньої роботи як методу формування творчих навичок фахівця; проведення навчальних занять різних форм із метою формування професійних навичок фахівця тощо. До технологій контролю належать: соціологічні дослідження та аналіз рівня сформованості творчих здібностей студентів; постановка і рішення творчих завдань, спрямованих на вдосконалення технології навчання студентів і виконання державного освітнього стандарту; допомога в здійсненні індивідуальних планів становлення студента як фахівця, аналіз і корекція діяльності студентів та ін. Узагальненими засобами досягнення мети становлення фахівця є інтегровані програми навчання і виховання студента у виші, які розробляються на факультетах, розглядаються і затверджуються науковою методичною радою і впроваджуються в практику під керівництвом навчально-методичного управління. Деканати і кафедри, своєю чергою, детально розробляють технологію впровадження інтегрованих програм становлення фахівця, коригують зміст і форми навчання і виховання. Викладачі факультету і міжфакультетських кафедр, використовуючи технології навчання, на аудиторних заняттях і в індивідуальній роботі формують у студентів необхідні професійні вміння та навички фахівця [4, с. 186].

Одним із найважливіших завдань державного рівня та освіти в цілому є інформатизація суспільства та підготовка фахівців, які володіють сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями. Застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі закладу вищої медичної освіти потребує змін у методиці викладання всіх дисциплін. Викладач перестає бути для студента єдиним джерелом отримання знань. Нині багато інформації можна знайти в мережі Інтернет. Орієнтація на формування таких репродуктивних навичок, як запам'ятовування та відтворення, за традиційного навчання замінюється розвитком умінь зіставлення, синтезу, аналізу, оцінювання, виявлення зв'язків, планування, групової взаємодії з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. У таких умовах зміни мають торкнутися методики проведення аудиторних занять та організації самостійної роботи. Інформаційно-комунікаційні технології посилюють роль методів активного пізнання та дистанційного навчання. За вимогами Болонського процесу, збільшується частка самостійної роботи студентів у навчальних програмах усіх дисциплін. Інформаційно-комунікаційні та дистанційні технології навчання дають змогу забезпечити студентів електронними навчальними ресурсами для самостійного опрацювання, завданнями для самостійного виконання, реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента тощо. Використання дистанційних технологій в умовах кредитно-модульної системи дає змогу: а) студентам – вибирати зручний час для вивчення й засвоєння навчальних дисциплін, самостійно здійснювати дистанційно-модульний контроль та аналіз своєї навчальної діяльності, б) викладачам – систематично керувати навчальною роботою студентів, контролювати й аналізувати їх діяльність за кожним модулем навчальної дисципліни, що стимулює студента якісно освоювати зміст вищої освіти.

Нині найпоширенішими дистанційними технологіями підтримки навчального процесу у вищій школі є кейс-технології, телевізійно-супутникова технологія, мережеві інформаційно-комунікаційні технології.

У вищій медичній освіті найчастіше використовуються телевізійно-супутникові та мережеві інформаційно-комунікаційні технології. Серед останніх найбільшого застосування набули спеціалізовані інформаційні системи, які називають системами управління навчанням (learning management system, LMS), а інколи – програмно-педагогічними системами. Нині є доволі широкий спектр розроблених систем управління навчанням, які поширюють як на комерційній основі (WebCT, Blackboard, Microsoft Learning Gateway тощо), так і вільно (ATutor, OLAT, Sakai, MOODLE). MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – система управління навчанням або віртуальне навчальне середовище. Це вільний (поширюється за ліцензією GNU GPL) веб-додаток, що дає змогу створювати сайти для онлайн-навчання. Ця система реалізує філософію “педагогіки соціального конструктивізму” та орієнтована, насамперед, на організацію взаємодії між викладачем та студентами, підходить для організації традиційних дистанційних курсів, а також підтримки очного навчання. MOODLE перекладена десятками мов, у т.ч. українською. Система використовується в 50 000 навчальних закладах у понад 200 країнах світу. Однією з форм використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі є проведення онлайн-конференцій (вебінарів). Вебінар (від англ. web+seminar, webinar) – це технологія, що забезпечує проведення інтерактивних навчальних заходів у синхронному режимі і надає інструменти для дистанційної колаборативної (спільної) роботи учасників. Зазвичай для вебінару готується презентація, на основі якої будується спілкування. Кожен учасник вебінару виконує свою роль, яку визначає інтерфейс віртуального класу і права на використання певних функцій, які можуть передаватися іншим учасникам. Зазвичай у вебінарі передбачено три ролі: модератор (той, хто організує вебінар та керує ним), ведучий (як правило, вчитель) та слухач (студент) [5]. Вебінар – окремий тип веб-конференцій, в якому є спікер – лектор та слухачі – учасники. Інколи такий спосіб доставки навчальної інформації називають “віртуальним семінаром”, організованим через мережу Інтернет. Слухачі, які активно засвоюють інформацію, можуть у режимі онлайн ставити запитання лектору та одразу ж прояснювати для себе незрозумілі моменти.

Б. Бурлака та Ал Зедан Фаді у своїй праці “Використання сучасних технологій комунікацій для оптимізації самостійної роботи студентів на кафедрі технологій ліків” [1] детально аналізують окремі платформи та програмне забезпечення, що дасть змогу студентам та викладачам медичних університетів проводити

вебінари. Так, зокрема, платформи з відкритим кодом або з безплатним використанням: BigBlueButton (bigbluebutton.org) – програмне забезпечення з відкритим кодом, яке може бути встановлене на власний сервер. Пропускна здатність – до 30 учасників вебінару разом із лектором. Як платформа використовується Linux, Mac OS X або ж Windows. Розробник рекомендує використовувати платформу Ubuntu. Серед переваг необхідно зазначити інтеграцію з іншими Open Source projects, такими як Moodle, WordPress, Drupal, наявність у функціоналі завантаження для вебінару документів Microsoft Office та інших форматів і їх демонстрація під час доповіді, режиму інтерактивної дошки та запису вебінарів.

Skype (skype.com) – програмне забезпечення із закритим кодом, але є можливість безплатно для 10 користувачів використовувати відеоконференції. Серед обмежень необхідно зазначити не більше 100 годин групового зв'язку на місяць та не більше 10 годин на день. Серед переваг – поширеність програмного забезпечення, звичний інтерфейс для користувача.

Google Hangouts on Air (hangouts.google.com) – програмне забезпечення із закритим кодом, але є можливість безплатно для 10 активних користувачів використовувати відеоконференції. Необхідно зазначити, що цей сервіс дає змогу транслювати відеопотік необмеженої кількості глядачів через сервіс youtube.com, проте в такому разі слухачі не можуть взаємодіяти з лектором.

Open Meetings (openmeetings.apache.org) – програмне забезпечення з відкритим кодом, може бути встановлене на власний сервер. Пропускна здатність – до 125 учасників вебінару разом із лектором. Як платформа використовується Linux, Windows. Серед переваг – інтеграція з Open Source projects, такими як Moodle, Joomla, Drupal. Серед додаткового функціоналу є змога створювати окремі “кімнати” з різними правами доступу.

Деякі платформи із закритим кодом: Adobe Connect (adobe.com/products/adobeconnect) – програмне забезпечення із закритим кодом. Пропускна здатність – до 1 500 учасників вебінару разом із лектором. Вартість – 104\$ на місяць за 100 вебінарів.

Citrix GotoMeeting (gotomeeting.com) – програмне забезпечення із закритим кодом. Пропускна здатність – до 100 учасників вебінару разом із лектором. Вартість – 34\$ на місяць за 25 учасників вебінару. Webinar.fm (webinar.fm) – програмне забезпечення із закритим кодом. Пропускна здатність – до 100 учасників вебінару разом із лектором. Вартість – 30\$ на місяць за 60 учасників вебінару.

Clickwebinar (clickwebinar.com) – програмне забезпечення із закритим кодом. Пропускна здатність – до 100 учасників вебінару разом із лектором. Вартість – 40\$ на місяць за 50 учасників вебінару. Платформи з відкритим кодом мають перевагу в безплатному застосуванні, можливій інтеграції з іншими програмними засобами за допомогою відкритого API (application programming interface). Але для їх налаштування та обслуговування потрібні кваліфіковані спеціалісти, а також серверне обладнання та якісний швидкий доступ до мережі Інтернет. Платформи із закритим кодом зручні тим, що їх можна застосовувати без використання власного сервера, а також його налаштування та обслуговування. Проте необхідно постійно контролювати кількість учасників у вебінарі для обраного тарифного плану, а також планувати додаткові витрати на проведення вебінару [1].

Висновки. Таким чином, вебінар – це абсолютно нова, прогресивна за своїми можливостями технологія. Вебінар являє собою семінар або лекцію онлайн, який займає за часом від 15 хвилин до 6 годин або більше, розбитий на кілька блоків. Під час демонстрації вебінару студент бачить викладача, має змогу переглянути матеріали у вигляді графіків, діаграм, слайдів тощо, а також поставити запитання та одразу отримати відповідь. Вебінар дає змогу прослухати лекцію, не виходячи з дому, перебуваючи у відпустці або на робочому місці; студент отримує матеріал у доступному викладі в реальному часі; студент бачить і чує викладача, може поставити питання прямо у процесі лекції, використовуючи чат або камеру і мікрофон; весь начитаний матеріал може бути записаний і проглядатися неодноразово, що позбавляє необхідності конспектування тощо.

Використана література:

1. Бурлака Б. С. Використання сучасних технологій комунікацій для оптимізації самостійної роботи студентів на кафедрі технологій ліків / Б. С. Бурлака, Ал Зедан Фаді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2016_3_3/.
2. Карпенко О. О. Сучасні технології управління у вищих медичних навчальних закладах / Карпенко О. О., Каськова Л. Ф., Андріянова О. Ю., Вашенко І. Ю., Хміль О. В., Моргун Н. А., Маковка І. Л. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/2619/1/suchasni.pdf>.
3. Карпова Ю. А. Введение в социологию инноватики [Текст]: Учебное пособие / Ю. А. Карпова. – Санкт-Петербург : “Питер”, 2004. – 192 с.
4. Современные образовательные технологии в учебном процессе вуза [Текст]: методическое пособие / авт.-сост. Н. Э. Касаткина, Т. К. Градусова, Т. А. Жукова, Е. А. Кагакина, О. М. Колупаева, Г. Г. Солодова, И. В. Тимонина ; отв. ред. Н. Э. Касаткина. – Кемерово : ГОУ “КРИПО”, 2011. – 237 с.
5. Сучасні технології навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.bsmu.edu.ua/uk/edu/208-modern_technologies_of_teaching.

References:

1. Burlaka B. S. Vykorystannia suchasnykh tekhnolohii komunikatsii dlia optymizatsii samostiinoi roboty studentiv na kafedri tekhnolohii likiv [The use of modern communicative technologies for optimization of student's independant work at the

- department of technology of drugs] / B. S. Burlaka, Al Zedan Fadi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2016_3_3/.
2. Karpenko O. O., Kaskova L. F., Andriianova O. Iu., Vashchenko I. Iu., Khmil O. V., Morhun N. A., Makovka I. L. Suchasni tekhnologii upravlinnia u vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh [Modern technologies of management at medical higher educational establishments] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/2619/1/suchasni.pdf>.
  3. Karpova Ju. A. Vvedenie v sociologiju innovatiki [Tekst] : Uchebnoe posobie / Ju. A Karpova. – St. Petersburg : “Piter”, 2004. – 192 s.
  4. Sovremennye obrazovatel'nye tehnologii v uchebnom processe vuza [Tekst]: metodicheskoe posobie [Modern educational technologies in educational process of higher educational establishment [Text]: methodological training appliance] / avt.-sost. N. Je. Kasatkina, T.K. Gradusova, T. A. Zhukova, E. A. Kagakina, O. M. Kolupaeva, G. G. Solodova, I. V. Timonina; otv. red. N. Je. Kasatkina. – Kemerovo: GOU “KRIRPO”, 2011. – 237 s.
  5. Suchasni tekhnologii navchannia [Modern technologies of education] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : https://www.bsmu.edu.ua/uk/edu/208-modern_technologies_of_teaching.

Макодай І. І., Дудикова Л. В., Лебедь Л. П. Технологія “вебінар” в освітньому просторі медичного університету

В статті виділені основні педагогічні технології модернізації навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів. Акцентовано увагу на інформаційно-комунікативних і дистанційних технологіях освіти, які дають можливість забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента. Зокрема, найбільш поширеними дистанційними технологіями підтримки навчального процесу в вищій школі є: кейс-технології; телевізійно-спутникова технологія; мережеві інформаційно-комунікативні технології. Виявлено, що однією з форм використання інформаційно-комунікативних технологій в навчальному процесі є проведення он-лайн конференцій (вебінарів), які сприяють оптимізації форм навчання та активному засвоєнню студентами інформації в освітньому просторі.

Ключові слова: вебінар, веб-конференція, освітній простір, віртуальне середовище, дистанційна освіта, технології навчання.

Makodai I. I., Dudikova L. V., Lebid' L. P. The technology of “vebinar” in the educational space of medical university

The article outlines the main pedagogical technologies of modernization of the educational process of institutions of higher education. The emphasis is done on information and communication technology and distance learning technologies that provide an individual approach to each student. In particular, the most commonly used distance learning technologies to support the learning process in higher education are: case studies; television and satellite technology; network information and communicative technologies. It is revealed that one of the forms of using information and communicative technologies in the educational process is providing on-line conferences (webinars), which promote the optimization of forms of education and the active learning of information by students in the educational space.

Key words: webinar, web conference, educational space, virtual environment, distance education, learning technology.